

ریسواپیه‌کانی ناسیۆنالستی کورد شه‌پۆل ئەدا!

عوسمان حاجی مازف

ghafur@ukomline.co.uk

ناسیۆنالستی کورد وەک بزوتنه‌وهیه‌کی کۆمه‌لایه‌تی و میژووی مملانی‌ی سیاسی له کوردستاندا به ته‌واوی حیزب و ریکخراو رابهراکانیه‌وه رۆل و ده‌ستیکی بالایان دیوه له بهر گرتن به خه‌باتی جه‌ماوه‌ری و وه‌لاخستنی ده‌ور و ده‌خاله‌تی خه‌لکی کوردستان بۆ به‌شداریان له ده‌سه‌لاتی سیاسیدا، ئۆپۆزیسیون بوین یا ده‌سه‌لاتدار له وه‌لاخستن و زه‌وت کردنی ئیراده‌ی خه‌لکی، وەک ئەرکیکی میژوویی بزوتنه‌وه‌ی کوردایه‌تی به مانای وشه‌ جێ‌به‌جێان کردوه، ئایدۆلۆژیای کوردایه‌تیان له خه‌یالاتیکی وها موقه‌ده‌سدا فرۆشتوه به خه‌لکی و فریویان داو، گه‌ر له چرکه‌یه‌کدا ملیۆن ئینسان بکه‌نه قوربانی شه‌رمزارنابن و جیگای شانازیانه.

له هه‌مان کاتیشدا نه‌ک نوێنه‌ری وه‌لانی زۆلی نه‌ته‌وايه‌تی نه‌بون، به‌لکو هه‌میشه‌ مایه‌ی ده‌ردی سه‌ری و سه‌پاندنی زۆلی سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی و پیشیل کردنی ئازادی سیاسی و مافی مرو‌ف بون به سه‌ر دانیشتوانی کوردستانه‌وه، و به درندانه ره‌فتاریان کردوه له به‌رمه‌به‌ر سه‌ر هه‌لدانی هه‌ر بزوتنه‌وه‌یه‌کی ئازادی خوازی و یه‌کسان خوازیدا.

یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان و پارتی دیموکراتی کوردستان که وەک دوو زل هیزی بزوتنه‌وه‌ی کوردایه‌تی ده‌رکه‌وتون و نفوزیان هه‌بووه، که له ته‌واوی میژووی ژبانی سیاسی و میلشیاياندا هه‌رزاترین هیزی کرێ گرتنه بون بۆ پاراستنی به‌رژه‌وه‌ندیه سیاسی‌ه‌کانی هه‌ر ده‌وله‌تی داواکار بوايه لییان. خاوه‌نی میژوویه‌کی دیرینی پاشه‌ل کلون له سه‌وداو مامه‌له‌ی سیاسی و یاری کردن به چاره‌نوسی خه‌لکی کوردستان.

به‌دوای جه‌نگی که‌نداوی ساڵی ۱۹۹۱ و بریارانی به‌رده‌وامی به ئابلقه‌ی ئابووری له‌سه‌ر عێراق، بۆ فه‌رامۆش کردنی مه‌سه‌له‌ی کورد که ئەو کاته سه‌رو سه‌دایه‌کی جیهانی وهرگرتبوو، کوردستانی عێراق کرا به ئۆردوگایه‌کی گه‌وره و ناوچه‌یه‌کی پارێزراوی ژیر ده‌سه‌لاتی ریکخراوی نه‌ته‌وه یه‌کگرتووه‌کان و له وه‌زعه‌تیکی هه‌لواسراودا راگیرا، خه‌لکیش خراشه به‌رده‌م چاوه‌روانی چاره‌نوسیکی سیاسی نادیاره‌وه. یه‌کیتی و پارتی وەک دوو هیزی دلسۆز و قاره‌مان بۆ به‌رژه‌وه‌ندی ده‌وله‌تی ئەمریکا و ده‌وله‌تانی ناوچه‌که بونه پاسه‌وانی ئەو ئۆردوگایه، وه بۆ سه‌رکو‌تی جه‌ماوه‌ری راپه‌ریوی کوردستان و وه‌لام نه‌دانه‌وه به کیشه‌ی کوردستانی عێراق حکومه‌تیکی کارتۆنیان دامه‌زراند، دواتریش بۆ ده‌وله‌مه‌تریبونی ئەزمونه‌که‌یان کردیانه دوو له‌ته حوکمه‌ت، تا هیچ کات گومانی ئەوه‌یان لی نه‌کریت که له کوردستانی ئۆردوگادا خیانه‌ت به به‌رژه‌وه‌ندیه‌کانی ده‌وله‌تی ئەمریکا و ده‌وله‌تانی ناوچه‌که ده‌کهن، ده‌بووا هه‌موو جاریکیش سویند بخۆن و دووپاتی که‌نه‌وه پابه‌ندی سه‌ر سه‌ختی یه‌کپارچه‌یی عێراق، قیزیان له سه‌ربه‌خوویی کوردستان دیته‌وه، ئاماده‌ش نین یه‌ک به‌ند له ده‌ستور و یاسای کۆنه‌په‌رستانه‌ی عێراق به هیچ جو‌ری بگۆرن. ، به‌راستی لیها‌تویی و توانایه‌کی سه‌ر سه‌ره‌ینه‌ری کۆنه‌په‌رستانه‌یان نواند له به‌رگرتن به هاتنه مه‌یدان و ده‌وری جه‌ماوه‌ری خه‌لکی کوردستان، جه‌سورانه ویرایان دوانزه سال کوردستانی ئۆردوگا و ئەزموومی حکومه‌تی کارتۆنیان پپارین، که ده‌وله‌تی ئەمریکا و ده‌وله‌تانی کۆنه‌په‌رستی ناوچه‌که به زحمه‌ت له هه‌ر شوینکی دنیا‌دا له‌م چه‌شنه هیزانه‌یان وا هه‌رزان و گوێ رایه‌ل بۆ په‌یدا نه‌بی‌ت. له وانه‌ش گرنگتر دوا‌ی ئەو دوانزه ساله‌ی خزمه‌تیان به ده‌وله‌تی ئەمریکا و ده‌وله‌تانی ناوچه‌که و قه‌بول کردنی ریسوایی و سوک بونی زیاتریان له به‌رده‌م خه‌لکی ئازادی خوازی کوردستان و جیهاندا ئەوه‌نده دل فراوان ته‌نها به فیدرالی رازی ده‌بن، گه‌ر ئەوه‌شیان پێ ره‌وا نه‌بینن هه‌ر ناره‌حه‌ت نابن و هیچ داواکاریه‌کیان نییه، هونه‌ری ئەمه‌شیان به‌وه هیناوه که له ماوه‌ی ۱۲ ساڵی رابردوودا ئەوه‌نده لیژانه‌ سه‌روه‌ت و سامانی ئەو خه‌لکه‌یان لای خۆیان پپچاوه‌ته‌وه که تاجه‌ندین پشتیان ئەتوان بی خه‌م دانیشن و پالی لیده‌نه‌وه.

له ماوه‌ی ۱۲ ساله‌سه‌لاتی میلشیا‌یی یه‌کیتی و پارتی به‌سه‌ر خه‌لکی کوردستاندا به ئاره‌زوی خۆیان و به‌بێ خواست و ویست و ئیراده‌ی خه‌لکی خۆیان به زۆر چونه‌ته بهر قاپی ده‌وله‌تی ئەمه‌ریکا و ده‌وله‌تانی ناوچه‌که و پاراونه‌ته‌وه که ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خو‌یان نه‌ویستوه و نایانه‌وی‌ت، له‌م لاشه‌وه مه‌نه‌ت به‌سه‌ر خه‌لکی کوردستاندا ده‌کهن که حکومه‌ته‌که‌یان نمونه‌ی حکومه‌تی دیموکراتیه له ناوچه‌که‌دا، له‌گه‌ل ئەوه‌ی هه‌میشه پیشیل که‌ری ده‌ورو ئیراده‌ی خه‌لکی بوون، ئیراده‌ی سیاسی خۆشیان زۆر بۆ مه‌به‌ست نه‌بووه و مل که‌چی به‌رژه‌وه‌ندی سیاسی ده‌وله‌تانی تر بون و خۆیان پپا هه‌لواسیون و سیاسه‌ت‌کانیان به گوێره‌ی خواستی ئەوان گونجاندوه.

بزوتنه وهی ناسیۆنالستی کورد له میژووی خهباتی سیاسیدا نهیتوانیوه له دوو نمونهیهی وهک یهکییتی و پارتی حیزییکی باشت و بههیزتر و سیاسی تر و عاقلتر بهرههم بهیئیت و له وهش زیاتری بۆ بهرههم نایهت، بۆیه سیاسهت مه داران و روناکیبران و رۆشنفکرانی بزوتنه وهی کوردایهتی و ههتا حیزبه کوردیهکانی تر له ناوچه کهدا به ههر رهخنه و گلهیی و تورهییه که ههیا نه له یهکییتی و پارتی، کاتی چاره نوسی شکست و بی ناسویی دهکهوێته سه ر ناوچه وانی بزوتنه وکهیان، به ناچار ی په نا ده به نه وه به رابه رانی ئه و دوو هیزه میلیشیا یه و ستایشیان بۆ دهکن و داویان لی دهکن رهنج و خون و ناواتی په نا ساله ی هیزی کوردایه تیان به زیاده نه دن و به ههر قیمهت ههیه دهسه لاتی میلیشیا یی خۆیان بیاریزن، چونکه ئیستا بۆته نالا و رهنج و شانازی کوردایه تی، ئیتر ژیان و گوزهرانی خه لکی، به رژه وهندی و خواسته کانی خه لکی نه ک هیچ کات به لای کورد په روه انه وه جیگا و ریزی نه بووه به لکو هه میشه قوریانی موقه ده سه اته کانیان بووه.

ناسیۆنالستی کوردی به هه موو ریخراو و رابه ران و شه خسیاتی سیاسی و رۆشنفکرانه یه وه به رامبه ر هی رشی ده ولته تی ئه مریکا بۆ سه ر عیراق وهک دیژهی خهباتی چه ند ساله یان ئه م جار هه ه لویستی نا ئینسانیان تۆمار کردو ناسۆی بزوتنه وهی کوردایه تیان گریدایه وه به به رژه وه ندیه سیاسیه کانی شه رخوازانه ی ده ولته تی ئه مریکا و هاو په یمانه کانی له جیهان و ناوچه کهدا، ناسۆی بزوتنه وه که یان گریدا به ویران کردنی بنه ما کۆمۆلایه تیه کان و کوشتنی به کۆمه لی خه لکی عیراق، خۆیان داوه ته به ر لافاوی شه ر و بالادهستی ئه مریکا له ناوچه کهدا و له چاوه روانیه کی نادیاردا خۆیان راگرتوو به هیوان له ناو مه نه سه اته کانی شه ر و گه وه ترین زیانی به شه ریدا به لکو ئه مانیش ته عریفیک بکرین و ده ستکه وتکیان هه بی ت.

ریکه وتنی ده ولته تی ئه مریکا و ده ولته تی تورکیا له سه ر شه ری عیراق و نه خشه و ده خاله تیان له عیراق و کوردستاندا جاریکی تر ته جرو به ی شکستیکی تری کوردایه تی دا به کو بیاندا و هیوا ی ناسیۆنالستی کوردی له رزانن، به لام ئه وین و خۆشه ویستی و خۆش خه یالی یه کییتی و پارتی و باقی حیزبه کانی تری کوردایه تی به ده ولته تی ئه مریکا ئه ونده قایمه، خۆیان راده گرن و چاوه روانی ئه م سیناریۆیه ش ده کن تا ئه گه ر ئا کامه که ی گه وه ترین تراژیدیا ی بۆ خه لکی کوردستانیش لی بکه ویته وه.

یه کییتی و پارتی توانیان ۱۲ سال کوردستان له مه ترسی جیا بونه وه و ده ولته تی سه ره بخۆ بیاریزن، توانیان ریگه نه دن به جه ماوه ری ئازادی خوازی کوردستان ده وری هه بی ت له دیاری کردنی چاره نوسی خۆیدا و ده خاله تی راسته وخۆ بکات له ده سه لاتی سیاسیدا، توانیان یاسا کانی حکومه تی به عس وهک خۆی راگرن و جی به جی ی بکن، به هه موو توانیان هه رچی خزمه ته به ده ولته تی ئه مریکا و ده ولته تانی ناوچه که یه ئه نجامیاندا، وه تا ئیسا ش به و په ری دل سو زیه وه به رده وامی به جی گه یان دنی ئه و ئه رکانه ئه دن، هه ر بۆیه به هه قی خۆیان ده زانن له ده ولته تی ئه مریکا و ده ولته تی تورکیا بیارینه وه گه ر ئمکان هه یه له کاتی هی رشی هاو به شی سو پای ئه مریکا و تورکیا بۆ سه ر عیراق، کاریکی وا نه که ری ت به یه کییتی و پارتی که له وه زیاتر ریسوایان که ن و له به رچاوی خه لکی کوردستان بیان شکینن، چونکه مانه وه یان به هه ر شیوه یه که ئه مریکا و تورکیا بیان باشه، به مه رجی زال بو نیان به سه ر خه لکی کوردستاندا بۆ دا بین بکن، ئه توانن خزمه تی زیاتر بکن به ئاینده ی نه خشه و سیاسه ته کانی ده ولته تی ئه مریکا له ناوچه کهدا.

خه لکی کوردستان هیچ چاره یه کیان نی یه تا له م شانۆگه ری و گالته جاریانه ی ناسیۆنالستی کورد رزگاریان بی ت، جگه له تا قی کردنه وهی خهباتی هیزی یه کگرتووی جه ماوه ری ئازادی خواز و په یوه ست بو نیان به ریزی ناره زایه تی ۱۰ ملیۆنی جه ماوه ری له جیهاندا به دژی شه ری ئه مریکا، رزگاری خه لکی کریکار و زهحمه تکیش و ئازادی خوازی عیراق و کوردستان ئیستا شکستی نه خشه کانی ده ولته تی ئه مریکا و هاو په یمانه کانیه تی له ناوچه کهدا، به فراوان کردنی ریزی به رینی ناره زایه تی و هه لسانی جه ماوه ری به بۆ پاشه کشه کردن به هیزه کانی ئه مریکا و تورکیا له ناوچه کهدا.

تییی کوردستان نیت:

ئهم نووسینه دهربرینی بیروبوچونی خاوه نه که یه تی، کوردستان نیت له ناوه رۆ که که ی به رپر سیار نییه. ۷-۳-۲۰۰۳